

TEATRUL NOTTARA

Ion PARHON

„Pădurea” nu stăruie în memorie...

Cu mai mult sau mai puțin temei, Ostrovski a fost pus în scenă de foarte puține ori în ultimii ani, iar *Pădurea* a văzut lumina rampei doar la Târgu Mureș, în regia lui Alexandru Colpacci, cu două stagioni în urmă. În schimb, am văzut două montări „din afară”, un foarte somnolent spectacol al Teatrului „MHAT”, din Moscova, la care mai bine de jumătate dintre spectatori au părăsit sala la pauză, și o reprezentație excelentă prin vioiciune, pitoresc și culoare, dar și prin profesionalismul interpretării, cu piesa *Lupii și oile*, prezentată în Festivalul de Teatru Clasic de la Arad (2003), de trupa „Eugen Ionescu” din Chișinău, în regia lui Petru Vutcărău.

„Traumatizat” de versiunea rușilor de la „MHAT” (după cum a mărturisit într-un interviu), regizorul Tudor Mărăscu, unul dintre directorii de scenă cu cea mai mare experiență și cu o valoroasă cultură profesională, a năzuit să împrășteze miezul și semnificațiile piesei. Domnia sa și-a propus să valorifice, în bună parte, substanța conflictuală, contrapunctul caractereologic în care se află antrenate personajele, dimensiunea grotescă a parvenirii și a puterilor magnetice, dar dezumanizante, ale banului. Mai important, însă, în acest spectacol devine imaginea „artistului”, întrupată de acel tandem „Nesciastlivțev (tragedianul cabotin) și Sciastlivțev (comedianul bântuit de naivitate și nenoroc)”, prin care viziunea regizorului tinde să-și apropie meritele profesionale și morale, totodată, ale unui important omagiu la adresa teatrului însuși. Încercarea, binevenită de altfel, nu este nici nouă, nici singulară, căci, sub straietele „clovnilor” sau ale actorilor ambulanti, ea a condus la memorabile performanțe în spectacole cum au fost acelea cu *Hamlet*, regizat de Alex. Tocilescu, Tompa Gábor și Vlad Mugur, apoi, nu de mult, *Romeo și Julieta*, sub semnătura lui Bocsárdi László. Când „realist”, când „simbolic”, decorul lui Dumitru Georgescu (mai consecvent în realizarea costumelor) și muzica lui Gabriel Basarabescu creează ambianța propice unei noi versiuni scenice căreia, din nefericire, nu toți interpreții ajung să-i dea viață în spiritul intențiilor regiei.

În rolul Răisei Pavlovna, am apreciat vitalitatea jocului și preferința pentru umor bine „măsurat”, în cazul actriței Ileana Stana Ionescu, dar mai ales gama bogată a stărilor afective, inspirat nuanțate de Ruxandra Sireteanu, cu explozii și „implozii”, cu dezlănțuiri și disimulări succesive, ce dau personajului forța de a trece rampa. O surpriză plăcută ne-a oferit și Ion Grosu în „comedianul” Arkadi Sciastlivțev, prin-o evoluție de mare sangvinitate și umor suculent, cu o expresivă mimică și remarcabilă plasticitate corporală, chiar dacă „miza” umorului este pe alocuri firavă. Apropiate de cerințele unui joc credibil sunt și partiturile interpretate alternativ de Ruxandra Sireteanu și Anda Caropol, în „slujnica” Ulita ori aceea oferită de Petrică Dinuliu în Karp, servitorul. Doi interpreți de o recunoscută forță creatoare, excelentul actor Ștefan Sileanu, în rolul „tragedianului”, și Radu Panamarenco (Vosmibratov) reușesc mai puțin să

ne convingă, prin evoluțiile mereu previzibile, datorită unui patetism exagerat și linear, care nu-l părăsește pe primul dintre ei nici spre final, când relația actor-personaj-om ar fi impus-o, sau din cauza unor inutile „îngroșări” și grimase subordonate supralicitării comicului, la cel de-al doilea interpret. Neinspirat distribuit, actorului Lucian Ghimiși, în Bulanov, îi lipsește forța de a-l întrupa, mai întâi pe cenușiul, umilul și caraghiosul „trepăduș”, nelipsit de o ascunsă viclenie și ticăloșie ce „stă la pândă”, apoi pe „mârlanul” cu bani, arrogant și violent, din cea de-a doua parte a spectacolului. Tot „ștearsă”, neconvingătoare și cu accente melodramatice, parcă din alt spectacol, este evoluția Anei Maria Sileanu, în Aksiușa, ca și aceea a lui Leonid Doni, în Piotr, care alternează „șăgălniciile” sau dilatarea exagerată și neproductivă a unor momente comice (vezi lectura scrisorii), cu căderi de tensiune și suflu, mai ales în poziția de personaj reactiv, care „îi ascultă” pe ceilalți eroi ai piesei.

La aceste carențe de ordin interpretativ, aș adăuga și unele secvențe „lipite”, ce în mod evident nu se integrează discursului scenic, nu-l susțin prin argumente de certă valoare ori subtilitate, așa cum sunt celebrul și banalul „joc cu mărul”, dintre comediantul Sciastlivțev și slujnica Ulita, momentul din *Hamlet*, ori apariția unui imens pat cu baldachin în scenă, pentru câteva secunde, care ar sugera continuarea poveștii „erotice” dintre Bulanov și Raisa Pavlovna, începută pe neconfortabila bancă din grădină ! Dacă modificarea succesiunii unor scene din text (cu toate că uvertura este mult prea lungă) își află o motivație solidă, în intenția regiei de a ne propune o viziune nouă și personală asupra piesei, acele mici „impurități” sau „improprietăți” privind raportul dintre intenție și realizare obstrucționează drumul spectacolului către performanță. El nu traumatizează, dar nici nu riscă să tulbure multă vreme memoria spectatorului.

Teatrul „Nottara”. Pădurea, de A. N. Ostrovski. Regia: Tudor Mărăscu. Decorul și costumele: Dumitru Georgescu. Muzica: Gabriel Basarabescu. Distribuția: Ileana Stana Ionescu/Ruxandra Sireteanu (*Raisa Pavlovna Gurmăjskaia*), Ștefan Sileanu (*Nesciastlivțev*), Ion Grosu (*Sciastlivțev*), Radu Panamarenco (*Vosmibratov*), Lucian Ghimiși (*Bulanov*), Ana Maria Sileanu (*Aksiușa*), Leonid Doni (*Piotr*), Ruxandra Sireteanu/Anda Caropol (*Ulita*), Petrică Dinuliu (*Karp*). Data premierei: 29 ianuarie 2005.

Alina MANG

Trei povești de dragoste

Pe regizoarea de origine germană Ulrike Döpfer, aflată la a doua colaborare cu un teatru din România (a pus în scenă la Teatrul „Radu Stanca” din Sibiu piesa *Zăpadă de toamnă* după Yukio Mishima), am „cunoscut-o” prin intermediul spectacolului pe care îl semnează la Teatrul „Nottara”: *De trei ori dragoste*. Prezența unui artist (regizor de această dată) din afara granițelor țării noastre pe o scenă din România este o propunere interesantă pentru publicul care nu are des șansa de a vedea într-un alt context (să zicem de festival, turneu al unor trupe străine etc.) spectacole ale unor artiști ce aparțin unui alt mediu cultural (teatral), formați la o altă școală decât cea românească (de teatru). Devine incitant de urmărit subiectul ales spre dezbatere, modul de abordare al acestuia, formula